

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»

Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Кафедра публічного управління, адміністрування та права

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної та
навчальної роботи

А.М. Мартиненко
2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«ПОРІВНЯЛЬНЕ ПРАВОЗНАВСТВО ТА ПРАВОВІ СИСТЕМИ РАДИ ЄВРОПИ ТА
ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ»**

(назва навчальної дисципліни)

Підготовки

Магістр

(назва ступеня вищої освіти)

Освітньої програми

«Бізнес-право»

(назва освітньої програми)

Спеціальності

081 Право

(код і назва спеціальності)

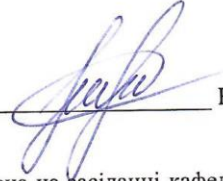
Полтава
2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Порівняльне правознавство та правові системи Ради Європи та Європейського Союзу» для здобувачів спеціальності 081 «Право» другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності

Складена відповідно до освітньої програми «Бізнес-право», 2024 року.

Розробник: Черненко О. М., кандидат юрид. наук, доцент кафедри публічного управління, адміністрування та права Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Погоджено

Гарант освітньої програми В. Ю. Оксін

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри публічного управління, адміністрування та права

Протокол від «26» квітня 2024 року № 17

Завідувач кафедри публічного управління, адміністрування та права

 (І. О. Кульчій)

«26» квітня 2024 року

Схвалено навчально-методичною комісією навчально-наукового інституту фінансів, економіки, управління та права

Протокол від «30» квітня 2024 року № 10

Голова навчально-методичної комісії

 (С. А. Карпенко)

«30» квітня 2024 року

© Черненко О.М. 2024 рік
© Національний університет
імені Юрія Кондратюка, 2024 рік

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Форма здобуття освіти	
		денна	заочна
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 08 «Право»	обов’язкова	
Загальна кількість годин – 150			
Модулів – 1	Спеціальність 081 «Право»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
		Семестр	
		1-й	1-й
		Лекції	
Індивідуальне завдання – не передбачено.	Ступінь вищої освіти магістр	26 год.	14 год.
		Практичні	
		24 год.	12 год.
		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
		100 год.	124 год.
		Індивідуальна робота: 0 год.	
Вид контролю: екзамен			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми здобуття освіти – 50/100
для заочної форми здобуття освіти – 26/124

2. Мета навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни полягає формуванні у здобувачів знань з порівняльного правознавства та правових систем Ради Європи та Європейського Союзу, а також умінь та навичок розв'язувати складні завдання і проблеми у сфері права, враховуючи сучасні тенденції розвитку права, що передбачає застосування професійних компетентностей, необхідних для розуміння природи і функцій права, змісту основних правових інститутів, застосування права, а також меж правового регулювання різних суспільних відносин, з акцентом на сферу бізнесу, як на національному, так і міжнародному рівнях.

ІК. Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері права.

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній сфері як усно, так і письмово.

ЗК 8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 9. Здатність працювати в міжнародному контексті.

СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

СК2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України.

СК3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.

СК4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України

СК 6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК 9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.

СК14. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами вивчення навчальної дисципліни є дисципліни, що формують основу підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

Навчальна дисципліна «Порівняльне правознавство та правові системи Ради Європи та Європейського Союзу» формує наступні результати навчання:

РН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

РН 2. Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами.

РН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

РН 5. Вільно спілкуватися іноземною мовою професійного спрямування (однією з офіційних мов Ради Європи) усно і письмово.

РН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

РН 8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

РН 9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг.

РН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.

РН 12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Сума балів	ЄКТС значення	Оцінка за національною шкалою	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
90 – 100	A	Відмінно	Здобувач демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Власні пропозиції здобувача в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін.	Високий , що повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни.
82 – 89	B	Добре	Здобувач демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.	Достатній , що забезпечує здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач.
74 - 81	C	Добре	Здобувач загалом добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідають робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та використовує для рішення характерних/типових практичних завдань на професійному рівні. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають ускладнення.	Достатній , конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни.

64 - 73	D	Задовільно	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постановку стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядались з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	Середній , що забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни.
60 – 63	E	Достатньо	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постановку стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень і володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Правила вирішення практичних завдань з використанням основних теоретичних положень пояснюються з труднощами. Виконання практичних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	Середній , що є мінімально допустимим у всіх складових навчальної дисципліни.
35 - 59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання екзамену/диф.заліку	Здобувач може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни здобувач виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних і лабораторних робіт в більшості є неправильними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача відсутні.	Низький , не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни.
0 – 34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Здобувач не допущений до здачі екзамену/заліку.	Незадовільний , здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни.

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

- 1) поточний контроль
 - доповідь
 - виконання практичних робіт
 - тестування
- 2) модульний контроль
 - тестування
- 3) підсумковий контроль
 - екзамен

7. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПОРІВНЯЛЬНОГО ПРАВОЗНАВСТВА

Тема 1. Основні категорії порівняльного правознавства.

Основні етапи розвитку порівняльного правознавства. Порівняльне правознавство як метод, наука та навчальна дисципліна. Об'єкт та предмет порівняльного правознавства. Методологія порівняльного правознавства. Функції порівняльного правознавства. Застосування порівняльного методу в аналізі правових режимів ведення бізнесу (регулювання підприємництва, інвестицій, контрактів).

Практичне заняття № 1.

Тема 2. Правові системи та правові сім'ї як об'єкти порівняльного правознавства.

Поняття правової системи. Підходи до структури правової системи. Функції правової системи. Типологія (класифікація) правових систем сучасності. Вчення про правові сім'ї. Характеристика основних правових сімей сучасності. Сім'я континентального права. Сім'я загального права. Правові сім'ї релігійного, звичаєвого та традиційного права. Порівняння підходів до укладення договорів, реєстрації компаній, вирішення комерційних спорів у різних правових сім'ях.

Практичне заняття № 2, 3, 4.

Тема 3. Сфера публічного права в правових системах світу.

Конституційне право в правових системах світу. Адміністративне та адміністративно-процесуальне право в правових системах світу. Кримінальне право та кримінально-процесуальне в правових системах світу. Порівняння підходів до публічно-правового регулювання підприємництва у різних правових системах.

Практичне заняття № 5.

Тема 4. Сфера приватного права в правових системах світу.

Особливості цивільного права в правових системах світу. Особливості сімейного права в правових системах світу. Господарське право в правових системах світу. Трудове право в правових системах світу. Процедурні правила в правових системах світу. Порівняльний аналіз договірної, деліктної, корпоративної, інвестиційної права.

Практичне заняття № 6.

Змістовий модуль 2. ПРАВОВІ СИСТЕМИ РАДИ ЄВРОПИ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Тема 5. Правова система Ради Європи.

Поняття «право Ради Європи». Джерела права Ради Європи. Система права Ради Європи. Місце прецедентного права у системі права Ради Європи. Імплементация норм права Ради Європи у національне законодавство. Зміст і структура Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. та основні протоколи до неї. Основні права і свободи, що захищаються Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод. Значення рішень ЄСПЛ як засобу тлумачення Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та джерела права. Вплив рішень ЄСПЛ на забезпечення права власності, свободи під-

приємництва, справедливого судового захисту бізнесу тощо.

Практичне заняття № 7, 8, 9.

Тема 6. Правова система Європейського Союзу.

Природа та структура права Європейського Союзу. Співвідношення права ЄС і національного права держав-членів. Первинні та вторинні джерела права Європейського Союзу. Роль вторинного права ЄС (регламентів і директив) у сфері підприємництва, конкурентного права, цифрової економіки. Загальні принципи права як джерело права Європейського Союзу. Міжнародні угоди як джерела права Європейського Союзу. Хартія Європейського Союзу про основоположні права: юридична сила та зміст. Правове регулювання внутрішнього ринку ЄС. «М'яке» право Європейського Союзу. Вплив «м'якого» права (наприклад, принципів корпоративного управління) на бізнес-етику та регулювання. Прецедентне право Суду Європейського Союзу. Судова практика Суду справедливості ЄС. Судова практика Суду ЄС у справах бізнесу (антимонопольні справи, державна допомога, захист інвесторів).

Практичне заняття № 10, 11, 12.

8. Структура навчальної дисципліни

а) для денної форми здобуття освіти

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Загальні положення порівняльного правознавства						
Тема 1. Основні категорії порівняльного правознавства.	12	2	2			8
Тема 2. Правові системи та правові сім'ї як об'єкти порівняльного правознавства.	36	6	6			24
Тема 3. Сфера публічного права в правових системах світу.	12	2	2			8
Тема 4. Сфера приватного права в правових системах світу.	12	2	2			8
Разом за змістовим модулем 1	72	12	12			48
Змістовий модуль 2. Правові системи Ради Європи та Європейського Союзу						
Тема 5. Правова система Ради Європи.	38	6	6			26
Тема 6. Правова система Європейського Союзу.	40	8	6			26
Разом за змістовим модулем 2	78	14	12			52
Усього годин	150	26	24			100

б) для заочної форми здобуття освіти

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Загальні положення порівняльного правознавства						
Тема 1. Основні категорії порівняльного правознавства.	12	2	2			8
Тема 2. Правові системи та правові сім'ї як об'єкти порівняльного правознавства.	24	4	2			18
Тема 3. Сфера публічного права в правових системах світу.	18	2	2			14

Тема 4. Сфера приватного права в правових системах світу.	22	2	2			18
Разом за змістовим модулем 1	76	10	8			58
Змістовий модуль 2. Правові системи Ради Європи та Європейського Союзу						
Тема 5. Правова система Ради Європи.	37	2	2			33
Тема 6. Правова система Європейського Союзу.	37	2	2			33
Разом за змістовим модулем 2	74	4	4			66
Усього годин	150	14	12			124

9. Перелік питань для семінарських занять

Тема заняття та перелік питань	Кількість годин	
	для денної форми	для заочної форми
Семінарські заняття не передбачені		

10. Перелік питань для практичних занять

Тема заняття та перелік питань	Кількість годин	
	для денної форми	для заочної форми
Практичне заняття 1. Основні категорії порівняльного правознавства. Основні етапи розвитку порівняльного правознавства. Порівняльне правознавство як метод, наука та навчальна дисципліна. Об'єкт та предмет порівняльного правознавства. Методологія порівняльного правознавства. Функції порівняльного правознавства. Застосування порівняльного методу в аналізі правових режимів ведення бізнесу (регулювання підприємництва, інвестицій, контрактів).	2	2
Практичне заняття 2. Правові системи та правові сім'ї як об'єкти порівняльного правознавства. Поняття правової системи. Підходи до структури правової системи. Функції правової системи. Типологія (класифікація) правових систем сучасності. Вчення про правові сім'ї. Характеристика основних правових сімей сучасності.	2	2
Практичне заняття 3. Правові системи та правові сім'ї як об'єкти порівняльного правознавства. Сім'я континентального права. Сім'я загального права.	2	-
Практичне заняття 4. Правові системи та правові сім'ї як об'єкти порівняльного правознавства. Правові сім'ї релігійного, звичаєвого та традиційного права. Порівняння підходів до укладення договорів, реєстрації компаній,	2	-

вирішення комерційних спорів у різних правових сім'ях.		
Практичне заняття 5. Сфера публічного права в правових системах світу. Конституційне право в правових системах світу. Адміністративне та адміністративно-процесуальне право в правових системах світу. Кримінальне право та кримінально-процесуальне в правових системах світу. Порівняння підходів до публічно-правового регулювання підприємництва у різних правових системах.	2	2
Практичне заняття 6. Сфера приватного права в правових системах світу. Особливості цивільного права в правових системах світу. Особливості сімейного права в правових системах світу. Господарське право в правових системах світу. Трудове право в правових системах світу. Процедурні правила в правових системах світу. Порівняльний аналіз договірної, деліктної, корпоративної, інвестиційної права.	2	2
Практичне заняття 7. Правова система Ради Європи. Поняття «право Ради Європи». Джерела права Ради Європи. Система права Ради Європи. Місце прецедентного права у системі права Ради Європи. Імплементация норм права Ради Європи у національне законодавство.	2	2
Практичне заняття 8. Правова система Ради Європи. Зміст і структура Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. та основні протоколи до неї. Основні права і свободи, що захищаються Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод.	2	-
Практичне заняття 9. Правова система Ради Європи. Поняття «право Ради Європи». Джерела Значення рішень ЄСПЛ як засобу тлумачення Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та джерела права. Вплив рішень ЄСПЛ на забезпечення права власності, свободи підприємництва, справедливого судового захисту бізнесу тощо.	2	-

Практичне заняття 10. Правова система Європейського Союзу. Природа та структура права Європейського Союзу. Співвідношення права ЄС і національного права держав-членів. Первинні та вторинні джерела права Європейського Союзу. Роль вторинного права ЄС (регламентів і директив) у сфері підприємництва, конкурентного права, цифрової економіки. Загальні принципи права як джерело права Європейського Союзу. Міжнародні угоди як джерела права Європейського Союзу.	2	2
Практичне заняття 11. Правова система Європейського Союзу. Хартія Європейського Союзу про основоположні права: юридична сила та зміст. Правове регулювання внутрішнього ринку ЄС. «М'яке» право Європейського Союзу. Вплив «м'якого» права (наприклад, принципів корпоративного управління) на бізнес-етику та регулювання.	2	-
Практичне заняття 12. Правова система Європейського Союзу. Прецедентне право Суду Європейського Союзу. Судова практика Суду справедливості ЄС. Судова практика Суду ЄС у справах бізнесу (антимонопольні справи, державна допомога, захист інвесторів).	2	-
Усього:	24	12

11. Перелік питань для лабораторних занять

Тема заняття та перелік питань	Кількість годин	
	для денної форми	для заочної форми
Лабораторні заняття не передбачені		

12. Самостійна робота

Метою самостійної роботи студента є: навчитися користуватися нормативно-правовими актами, порівнювати їх та застосовувати на практиці.

У процесі самостійної роботи студенти мають навчитися користуватися бібліотечними фондами та електронними базами даних, знаходити й опрацьовувати сучасну наукову, навчальну та практичну літературу, узагальнювати отриману інформацію, складати конспекти, готувати аналітичні матеріали та пропозиції, що сприятимуть глибокому розумінню тенденцій гуманізації, євроінтеграції та модернізації міжнародного публічного права.

Види самостійної роботи здобувача вищої освіти:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- підготовка до практичних занять;
- опрацювання тем курсу, які виносяться на самостійне вивчення, за списками літератури, рекомендованими у робочій програмі дисципліни;
- підготовка до виконання модульної контрольної роботи (тестування);
- відвідування консультацій відповідно до графіку консультацій кафедри;
- підготовка до складання диференційованого заліку за контрольними питаннями.

**Питання
для самостійного вивчення студентами**

№ п/п	Перелік питань	Кількість годин	
		для денної форми	для заочної форми
Змістовий модуль 1. Загальні положення порівняльного правознавства			
Тема 1. Основні категорії порівняльного правознавства.			
1	Основні етапи розвитку порівняльного правознавства. Порівняльне правознавство як метод, наука та навчальна дисципліна. Об'єкт та предмет порівняльного правознавства. Методологія порівняльного правознавства. Функції порівняльного правознавства. Застосування порівняльного методу в аналізі правових режимів ведення бізнесу (регулювання підприємництва, інвестицій, контрактів).	8	8
Тема 2. Правові системи та правові сім'ї як об'єкти порівняльного правознавства.			
2	Поняття правової системи. Підходи до структури правової системи. Функції правової системи. Типологія (класифікація) правових систем сучасності. Вчення про правові сім'ї. Характеристика основних правових сімей сучасності. Сім'я континентального права. Сім'я загального права. Правові сім'ї релігійного, звичаєвого та традиційного права. Порівняння підходів до укладення договорів, реєстрації компаній, вирішення комерційних спорів у різних правових сім'ях.	24	18
Тема 3. Сфера публічного права в правових системах світу.			
3	Конституційне право в правових системах світу. Адміністративне та адміністративно-процесуальне право в правових системах світу. Кримінальне право та кримінально-процесуальне в правових системах світу. Порівняння підходів до публічно-правового регулювання підприємництва у різних правових системах.	8	14
Тема 4. Сфера приватного права в правових системах світу.			
4	Особливості цивільного права в правових системах світу. Особливості сімейного права в правових системах світу. Господарське право в правових системах світу. Трудове право в правових системах світу. Процедурні правила в правових системах світу. Порівняльний аналіз договірної, деліктної, корпоративної, інвестиційної права.	8	18
Змістовий модуль 2. Правові системи Ради Європи та Європейського Союзу			
Тема 5. Правова система Ради Європи.			
5	Поняття «право Ради Європи». Джерела права Ради Європи. Система права Ради Європи. Місце прецедентного права у системі права Ради Європи. Імплементация норм права Ради Європи у національне законодавство. Зміст і структура Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. та основні протоколи до неї. Основні права і свободи, що захищаються Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод. Значення рішень	26	33

	ЄСПЛ як засобу тлумачення Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та джерела права. Вплив рішень ЄСПЛ на забезпечення права власності, свободи підприємництва, справедливого судового захисту бізнесу тощо.		
Тема 6. Правова система Європейського Союзу.			
6	Природа та структура права Європейського Союзу. Співвідношення права ЄС і національного права держав-членів. Первинні та вторинні джерела права Європейського Союзу. Роль вторинного права ЄС (регламентів і директив) у сфері підприємництва, конкурентного права, цифрової економіки. Загальні принципи права як джерело права Європейського Союзу. Міжнародні угоди як джерела права Європейського Союзу. Хартія Європейського Союзу про основоположні права: юридична сила та зміст. Правове регулювання внутрішнього ринку ЄС. «М'яке» право Європейського Союзу. Вплив «м'якого» права (наприклад, принципів корпоративного управління) на бізнес-етику та регулювання. Прецедентне право Суду Європейського Союзу. Судова практика Суду справедливості ЄС. Судова практика Суду ЄС у справах бізнесу (антимонопольні справи, державна допомога, захист інвесторів).	26	33
	Разом	100	124

13. Індивідуальне завдання

Не передбачено.

14. Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни застосовуються словесні, наочні та практичні методи навчання, які поєднуються з сучасними інтерактивними технологіями. Це сприяє не лише засвоєнню теоретичних знань, а й формуванню практичних навичок та soft skills, необхідних майбутнім фахівцям у сфері права. Для забезпечення ефективності освітнього процесу використовуються сучасні інструменти та обладнання, серед яких мультимедійні засоби (проектор, інтерактивна дошка, комп'ютери, веб-камери, мікрофони), а також спеціалізоване програмне забезпечення. Під час занять застосовуються Microsoft Teams, Zoom, Google Meet для дистанційного навчання та консультацій, Moodle або Google Classroom для організації навчального процесу, тестування та взаємодії зі здобувачами освіти. Для аналізу сучасної судової практики використовуються Єдиний державний реєстр судових рішень, ZakonOnline, Liga:Zakon, PravoSud.

Словесні методи навчання застосовуються під час лекцій та практичних занять для формування базових знань. Серед них – розповідь, що дозволяє викладачу логічно та доступно викладати матеріал із прикладами із судової практики, пояснення для розкриття складних правових категорій, а також бесіда та дискусія, що забезпечують активну взаємодію зі здобувачами. Наочні методи сприяють візуалізації інформації та включають ілюстрації у вигляді схем, таблиць, презентацій і діаграм. Практичні методи орієнтовані на формування професійних навичок і включають аналіз кейсів на основі реальних справ, моделювання ситуацій, розв'язання ситуаційних задач.

Формування soft skills відбувається за допомогою роботи в малих групах, де здобувачі навчаються командній взаємодії, розподілу ролей та спільному прийняттю рішень. Важливими є ділові ігри та моделювання реальних професійних ситуацій, дебати й дискусії,

що розвивають навички публічних виступів та аргументації. Для стимулювання творчого мислення використовуються мозкові штурми та квести, а кейс-методи дозволяють працювати з реальними прикладами з практики та шукати ефективні шляхи вирішення правових проблем.

15. Методи контролю

Поточний контроль успішності засвоєнням студентами навчального матеріалу може здійснюватися шляхом опитування й оцінювання знань здобувачів під час практичних занять, оцінювання виконання самостійної роботи, тестування або в ході індивідуальних співбесід зі студентами під час консультацій. Вибір конкретних форм і методів поточного контролю знань студентів залежить від викладача і доводиться до їхнього відома на першому практичному занятті.

Модульний контроль має на меті перевірку засвоєння студентом певної сукупності знань та вмінь, що формують відповідний модуль. Модульний контроль реалізується шляхом узагальнення результатів поточного контролю знань і проведення спеціальних контрольних заходів (у формі тестування), проводиться наприкінці кожного змістового модулю за рахунок аудиторних занять. На підставі результатів модульного контролю здійснюється міжсесійний контроль (атестація).

Підсумковий контроль здійснюється у формі семестрового екзамену

16. Розподіл балів, які отримують студенти

Схема нарахування балів для денної форми здобуття освіти з навчальної дисципліни «Порівняльне правознавство та правові системи Ради Європи та Європейського Союзу» за видами робіт

Види ро- біт/контролю	Перелік тем											
	Тема 1	Тема 2			Тема 3	Тема 4	Тема 5			Тема 6		
	Практичне заняття											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Виконання практи- чних завдань	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Тестування	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Виконання завдань самостійної роботи	2	-	-	2	2	2	-	-	2	-	-	2
Модульний конт- роль						1						1
Всього за темами	5	3	3	5	5	6	3	3	5	3	3	6
Екзамен	50											
Всього за результа- тами вивчення нав- чальної дисципліни	100											

Схема нарахування балів для заочної форми здобуття освіти з навчальної дисципліни «Порівняльне правознавство та правові системи Ради Європи та Європейського Союзу» за видами робіт

Види робіт	Перелік тем
------------	-------------

біт/контролю	Тема 1	Тема 2				Тема 3	Тема 4	Тема 5			Тема 6		
	Практичне заняття												
	1	2	-	-	3	4	5	-	-	6	-	-	
Доповідь			2	2				2	2		2	2	
Виконання практичних завдань	2	2			2	2	2			2			
Тестування	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Виконання завдань самостійної роботи	2	-	-	2	2	2	-	-	2	-	-	2	
Модульний контроль						1						1	
Всього за темами	5	3	3	5	5	6	3	3	5	3	3	6	
Екзамен	50												
Всього за результатами вивчення навчальної дисципліни	100												

Шкала та критерії оцінювання відповіді за результатами доповіді для заочної форми здобуття освіти

Бали	Критерії оцінювання
2	Здобувач/ка вільно володіє науково-понятійним апаратом, вміє правильно його використовувати під час доповіді, може наводити приклади з посиланням на джерела. Питання розкрито повністю, присутні всі структурні елементи доповіді, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
1	Здобувач/ка добре володіє науково-понятійним апаратом, вміє правильно його використовувати під час доповіді, може наводити приклади з посиланням на джерела. Питання розкрито повністю, присутні всі структурні елементи доповіді, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
0	Відсутність підготовленої доповіді, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.

Шкала та критерії оцінювання виконання практичних завдань

Бали	Критерії оцінювання
2	Виконано завдання практичної роботи в повному обсязі (допускається виконання завдання практичної роботи в повному обсязі із несуттєвими помилками).
1	Виконано завдання менше 50%, є 2-4 суттєві помилки
0	Не виконано практичну роботу або виконано менше 50% від її обсягу, велика кількість помилок.

Оцінювання тестування:

- кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($0,05 \times 20 = 1,0$);
- правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Бали	Критерії оцінювання
2	Виконання завдань самостійної роботи здійснене у повному обсязі, не містить помилок,

	що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на високому рівні.
1	Виконання завдань самостійної роботи здійснене не у повному обсязі, містить несуттєві помилки, що дає можливість оцінити рівень формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти як достатній.
0	Завдання самостійної роботи не виконано та/або результати не відповідають поставленим завданням та/або завдання виконано із суттєвими помилками.

Оцінювання тестування (виконання завдань для модульного контролю):

- кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($0,1 \times 10 = 1$);
- правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами складання екзамену у формі тестування

№	Завдання	Бали	Критерії оцінювання
1	Тестування	0–50	Кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($1 \times 50 = 50$), правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна рейтингова система оцінювання	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A – відмінно	5 – відмінно
82 – 89	B – дуже добре	4 – добре
74 – 81	C – добре	
64 – 73	D – задовільно	3 – задовільно
60 – 63	E – достатньо	
35 – 59	FX – незадовільно з можливістю повторного складання	2 – незадовільно
0 – 34	F – незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	

Правила модульно-рейтингового оцінювання знань

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них:

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються наступним чином: усні опитування та навчальні дискусії на практичних заняттях, а в разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних занять), виконання дослідницьких проєктів, аналіз кейсів – до 50 балів.

Присутність на лекціях і практичних заняттях не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов’язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів. При тривалій відсутності здобувача на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.

2. Підсумковим контролем є екзамен. Здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка».

17. Методичне забезпечення

1. Черненко О.М. Курс лекцій з дисципліни «Порівняльне правознавство та правові системи Європи та Європейського Союзу» для здобувачів вищої освіти спеціальності 081 «Право». Полтава: Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2024. 70 с.
2. Методичні рекомендації для підготовки до практичних занять і самостійної роботи студентів спеціальності 081 «Право» другого (магістерського) рівня з дисципліни «Порівняльне правознавство та правові системи Європи та Європейського Союзу». Полтава : Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2024. 18 с.

18. Рекомендована література

Базова

1. Навчально-методичний посібник з навчальної дисципліни "Порівняльне правознавство" для студентів-магістрів за напрямом підготовки "Право" / Уклад.: Д.В.Лук'янов, Є.А.Гетьман, О.С.Гиляка, О.В.Зінченко. Х.: Нац. юрид. ун-т ім. Я. Мудрого, 2021. 53с.
2. Порівняльне правознавство у таблицях : навч. посіб. для юрид. ф-тів та закл. вищ. освіти / авт.-уклад.: О. В. Петришин, О. В. Зінченко, Д. В. Лук'янов. 4-те вид., змін. Харків : Право, 2021. 164 с.
3. Петришин О. В. Порівняльне правознавство: підручник / С. П. Погребняк, Д. В. Лук'янов, І. О. Биля-Сабадаш та ін.; за заг. ред. О. В. Петришина. Х: Право, 2021. 272 с
4. Право Європейського Союзу: основи теорії : підручник / [Т. М. Анакіна, Т. В. Комарова, О. Я. Трагнюк, І. В. Яковюк та ін.]; за заг. ред. І. В. Яковюка. Харків : Право, 2021. 360 с.
5. Право Ради Європи та практика ЄСПЛ : навч.-метод. посібник / укл.: В. В. Форманюк та ін. ; за ред. Х. Н. Бехруза ; НУ «Одеська юридична академія». — Одеса : Фенікс, 2023. — 120 с.
6. Правові основи діяльності Ради Європи : навч.-метод. посіб. для аспірантів спец. 081 «Право» [Електронне видання] / укл. О. О. Сурілова, за ред. Х. Н. Бехруза ; Нац. ун-т «Одеська юридична академія». Одеса : Фенікс, 2022. 52 с.
7. Siems M. Comparative Law. Third edition. Cambridge: Cambridge University Press, 2022. 570 p.

Допоміжна

1. Костенко О. В. Порівняльне правознавство: сучасні тенденції та виклики. Вісник Національного університету "Юридична академія України імені Ярослава Мудрого". 2022. № 1(3). С. 12–23.
2. Герасимчук В. В. Порівняльне правознавство в Україні: стан та перспективи розвитку. Юридичний науковий електронний журнал. 2021. № 4(1). С. 45–56.
3. Литвиненко О. М. Основи порівняльного права: теорія та практика. Харків: Право, 2020.
4. Стаднік М. В. Методологічні аспекти порівняльного правознавства в Україні. Право України. 2023. № 3(7). С. 89–100.
5. Мамонтова О. С. Правові системи світу: порівняльний аналіз. Вісник Національного університету "Львівська політехніка". 2021. № 6(2). С. 25–32.
6. Ковальчук Т. П. Порівняльне правознавство в умовах глобалізації. Вісник Сумського державного університету. Серія "Юридичні науки". 2022. № 1(1). С. 13–22.
7. Федорова Н. В. Взаємодія національного та міжнародного права: порівняльний аспект. Актуальні проблеми держави і права. 2020. № 14(4). С. 67–73.
8. Городовенко В. В. Становлення концепції законодавчого упущення (legislative omission) у практиці Конституційного Суду України в контексті порівняльного правознавства. Вісник Національної академії правових наук України. 2024. Вип. 1. С. 78–102.
9. Тихонова Л. В. Методи порівняльного правознавства: теорія та практика. Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. 2022. № 3(5). С. 14–20.
10. Сиротюк О. П. Порівняльне правознавство в Україні: історія та сучасність. Право і суспільство. 2020. № 2(1). С. 45–52.

11. Борисенко Т. М. Правові традиції та порівняльне право: виклики сьогодення. Юридичний науковий журнал. 2024. № 1(1). С. 23–30.
12. Права людини у міжнародному праві : підручник / за заг. ред. канд. юрид. наук, доцента А. В. Войціховського; [Бакумов О. С., Варунц Л. Д., Войціховський А. В., Гудзь Т. І. та ін.]; передм. А. В. Войціховський. Харків : ООО «Планета- Принт», 2021. 404 с.
13. Право Європейського Союзу : підручник / [Р. А. Петров (кер. авт. кол.), А. О. Вакуленко, Ван Елсуwege П. та ін.] ; за ред. Р. А. Петрова. Вид. 9-те, змінене і допов. Харків : Право, 2019. 442 с.

18. Інтернет-ресурси

1. Сторінка курсу на платформі Moodle: <https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=6044>
2. Веб-сайт Ради Європи – <https://www.coe.int/en/web/portal/home>
3. Веб-сайт ЄСПЛ – <https://echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home>
4. Веб-сайт ЄС – <https://www.eeas.europa.eu>